

**Den här broschyren delar vi ut till alla
föräldrar och till andra vuxna som möter
barn och ungdomar i åldern 0–18 år.**

**Vi vill på det här sättet lyfta barnets rättigheter
och ge tips på hur du kan använda dem för
att det ska bli så bra som möjligt för barnet.**

Broschyren bygger på barnets rättigheter enligt Barnkonventionen
och varvar dessa med citat från barn och ungdomar.

BARNKONVENTIONEN SÄGER ATT

- ✓ Som barn räknas varje människa under 18 år (art 1)
- ✓ Alla barn är lika mycket värda och har samma rättigheter. Ingen får diskrimineras (art 2)
- ✓ Barn har rätt till utveckling och hälsa (art 6 och 24)
- ✓ Barn har rätt till utbildning (art 28)
- ✓ Barn har rätt till lek, vila och fritid (art 31)
- ✓ Varje barn har rätt att uttrycka sin mening och bli lyssnad på i varje fråga som rör barnet (art 12)
- ✓ Barn har rätt till ett privatliv (art 16)
- ✓ Barn har rätt att utöva vilken religion de vill, eller ingen alls (art 14)
- ✓ Barn har rätt att skyddas mot alla former av fysiskt och psykiskt våld (art 19)

Läs mer: [unicef.se/barnkonventionen](https://www.unicef.se/barnkonventionen)

ÄR DU OROLIG FÖR NÅGON ELLER VILL HA MER INFORMATION:

- Kontakta socialtjänsten i din kommun
- Vid pågående brott och vid fara för liv, hälsa och egendom ska du ringa polisen, 112. Vid andra ärenden där du behöver kontakt, information eller vill göra en anmälan, ring 114 14.
- www.bris.se
- www.hedersfortryck.se
- www.umo.se
- www.youmo.se

ALLA BARN ÄR LIKA MYCKET VÄRDA OCH HAR SAMMA RÄTTIGHETER

Alla barn har samma rättigheter och lika värde. Det är viktigt att vuxna inte gör skillnad på barn utan ser varje individ som den unika person den är.

"Flickor och pojkar är lika mycket värda. Jag behöver inte vara på ett speciellt sätt bara för att jag är tjej eller kille."

BARN HAR RÄTT TILL UTVECKLING OCH HÄLSA

Alla beslut som rör

barn ska utgå från vad som är barnets bästa. Det innebär att barnet alltid ska prioriteras när beslut ska fattas, oavsett vad det är för beslut.

Barn har rätt till sitt eget liv och att utvecklas i sin takt.

"Jag har rätt att få hjälp. Om någon är elak mot mig eller gör mig illa har jag alltid rätt att få hjälp och skydd."

”Jag har rätt att få prata och idrotta med både mina tjejkompisar och killkompisar. Jag har rätt att få dela min vilostund med den jag vill på förskolan.”

BARN HAR RÄTT TILL UTBILDNING

Skolplikten innebär att alla barn har rätt till utbildning och enligt skollagen ska de delta i all undervisning. Ansvaret för att skolplikten uppfylls är delat. Vårdnadshavarna ansvarar för att barnet kommer till skolan. Skolan ska se till att eleven fullgör sin skolgång.

Enligt läroplanen ska undervisningen inte delas upp för flickor och pojkar. Skolan ska organisera undervisningen så att barnen möts och arbetar tillsammans. Det spelar ingen roll vilket kön barnet har.

BARN HAR RÄTT TILL LEK, VILA OCH FRITID

Barn har rätt till lek, vila och fritid. I en familj hjälps alla ofta åt med praktiska saker, och ju äldre barnet blir desto mer hjälp kan föräldrar förvänta sig. Men det får aldrig bli så mycket att barnet inte får möjlighet till aktiviteter utanför skolan, träffa sina vänner eller få tid att studera. Föräldrar får inte heller lägga över ansvaret för yngre barn på äldre syskon.

”På min fritid får jag hålla på med sådant som jag tycker är kul.”

”Vad jag tycker spelar roll. Vuxna måste lyssna på min åsikt och respektera den när det gäller saker som rör mig och mitt liv. Jag har rätt att läsa, skriva och lyssna på vad jag vill.”

VARJE BARN HAR RÄTT ATT UTTRYCKA SIN MENING OCH BLI LYSSNAD PÅ

Alla barn har rätt att uttrycka sin mening och få den respekterad. Barn har rätt till yttrandefrihet, att tycka, tänka och uttrycka sina åsikter, med respekt för andra människors rättigheter.

BARN HAR RÄTT ATT UTÖVA VILKEN RELIGION DE VILL, ELLER INGEN ALLS

Barn har rätt till tankefrihet, samvetsfrihet och religionsfrihet. Vuxna kan ge vägledning, men får inte tvinga in barnet i en tro den inte valt själv. Det innebär att barn har rätt att lära sig om olika religioner och uttrycka sin tro på sitt eget vis både när det gäller kläder och andra uttrycksmedel.

”Jag har rätt att få klä mig som jag vill och att umgås med vem jag vill.”

”Jag har rätt till min egen tro.”

BARN HAR RÄTT TILL ETT PRIVATLIV

Barn har rätt till ett privatliv. Ju äldre barnet blir desto mer respekt för barnets integritet behöver vuxna visa. Det gäller exempelvis att inte gå igenom dator, mobiltelefon och annat utan barnets samtycke.

”Det finns sådant som bara är mitt. Ingen får läsa mina brev, mail eller dagböcker utan lov. Jag har rätt till ett privatliv och att få vara i fred. Jag har rätt till min värdighet.”

BARN HAR RÄTT ATT SKYDDAS MOT ALLA FORMER AV FYSISKT OCH PSYKISKT VÅLD

Barn ska skyddas från alla former av våld, övergrepp och försummelse. Om vuxna på förskolan, skolan eller fritids misstänker att ett barn är utsatt för någon form av våld, ska de göra en orosanmälan till socialtjänsten. Det innebär att ni som föräldrar/vårdnadshavare blir kallade till möte för att diskutera hur barnet på bästa sätt ska få hjälp. Traditioner som skadar barn får inte förekomma. Det innebär till exempel att könsstympning är olagligt eftersom det skadar flickor och kvinnor för resten av deras liv. Likaså är bortgifte och barnåktenskap förbjudet enligt svensk lag. Både pojkar och flickor har rätt att umgås med och bli kära i vem de vill.

”En del barn förs utanför Sveriges gränser för att giftas bort eller för att uppfostras om de gjort något familjen inte tycker om. Det är förbjudet och jag har rätt att få hjälp om jag är orolig för det.”

Broschuren är framtagen av Kommunal utveckling Jönköpings län genom Projekt Heder i samarbete med Länsstyrelsen i Jönköpings län och Barnahus Jönköpings län.

KOMMUNAL UTVECKLING
JÖNKÖPINGS LÄN

Länsstyrelsen
i Jönköpings län

Barnahus
Jönköpings län